SAM 1250 NUOI SAU = SỐ 1250

DEPOT LEGAL

SOAI 1250 TU 17 SEPTEMBRE 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1946

TRUNG BẮC TÂN VĂN HANOI

TELEPHONE N° 150

ANNONCES

Tarifs de publicité

Une seule insertion . . . 0 $ 50 la ligne

Réclames dans le 1er page . . . 2 $ la ligne

Annonces judiciaires et légales . . 1 $ 50 la ligne

On traite à forfait pour les contrats importants

Ảnh-hưởng cụ Tiên-Điền

I

Mới đây hội Khai-trí làm lễ kỷ-niệm cụ Tiên-Điền là một tay kiện-tướng trong văn-giới Việt-Nam, đã sản xuất ra một áng văn-chương tuyệt-tác mà ai cũng rõ là quyển truyện Kim-Vân-Kiều, khắp các hạng người trong xã-hội nước nhà ai nấy đều nhiệt thành hoan-nghênh. Ngày kỷ-niệm ấy thực là một ngày đáng ghi trong văn-học sử nước nhà sau này, vì là một việc từ trước đến nay người mình chưa từng nghe thấy trông thấy bao giờ. Mà cái ngày kỷ-niệm ấy sở-dĩ được toàn-quốc hoan-nghênh như vậy, là vì cụ Nguyễn-Du không phải là một nhà văn-sĩ thuộc về một đảng phái nào, vì quyển Kim-Vân-Kiều trong nước nhà từ Nam chí Bắc không ai là không xem không thuộc, từ nhà văn-sĩ đến bọn nông-phu thuyền thợ, từ bọn khuê-các đến bọn thợ cấy phu hồ, người thì ngồi trong phòng văn mà [illegible] truyện Kiều, người thì đứng giữa đám ruộng xanh hay ngồi trên bức tường trắng mà thỉnh thoảng lên giọng kể một vài câu Kiều lấy để di-dưỡng tinh tình, trong lòng hình như khoan khoái lắm.

Một nhà văn-sĩ mà được toàn-quốc biết đến như thế, tưởng cũng là một điều hiếm có ở văn-học sử toàn cầu, như vậy chẳng là một sự vinh-hạnh cho dân-tộc Việt-Nam nhà mà chẳng đáng cho ta sùng bái mà kỷ-niệm một cách rất long-trọng ru!

Nhưng cách kỷ-niệm đây không phải như cách kỷ-niệm thông thường ở những nơi đền miếu, mà chỉ vàng hương, hoa quả, đọc sớ, chầu văn, cỗ bàn chè chén với nhau đâu! vì làm thế chẳng những không biểu dương được cái công-nghiệp người xưa mà chỉ lại làm trò cười cho khách lạ! Cuộc kỷ-niệm này theo một cái ý-nghĩa chính đáng các cuộc kỷ-niệm những nhà văn-sĩ thi-sĩ trứ danh ở các nước văn-minh: lập ra cuộc diễn-thuyết nói về lịch-sử và bình-phẩm về cái sự-nghiệp người được kỷ-niệm. Cái chủ-ý là để biểu-dương cái danh-vọng sự-nghiệp và để tỏ lòng biết ơn đối với người trước vậy.

Vậy thì lịch-sử cụ Tiên-Điền nay đã có người thuật đến, sự-nghiệp cụ là quyển truyện Kim-Vân-Kiều đã nhiều người bình-phẩm mà bảy rõ những cái hay cái đẹp ra rồi, ký-giả cũng nhân cái cảm tưởng về sau khi làm lễ kỷ-niệm ấy mà xin bàn qua đến cái ảnh-hưởng của cụ đối với người mình như thế nào.

Trước hết hãy nói đến cái ảnh hưởng của cụ về phương-diện văn-chương; vì nói đến cụ Nguyễn-Du tất ai cũng phải nghĩ ngay đến quyển Kim-Vân-Kiều, mà đã nghĩ đến quyển Kim-Vân-Kiều tất ai cũng phải công-nhận là một áng văn-chương tuyệt-tác. Vì ai nấy đều cho quyển Kiều là một cái khuôn mẫu văn-chương, nên các nhà văn-sĩ thi-sĩ gần đây đều lấy quyển truyện Kiều làm một cái mẫu hoàn-toàn mà cố công cố sức bắt chước sao cho được giống. Dù viết văn xuôi hay làm thơ phú, làm sao trong bài văn cũng có một vài chữ hay một vài câu trích ở truyện Kiều; dù là người hay tả cảnh, tả tình, thế nào cũng phải dùng những tiếng văn-hoa bóng bẩy của cụ Nguyễn-Du; có được thế thì mới vừa lòng mà bài văn kia mới cho là có giá-trị vậy. Ta cứ xem những đoạn văn-thơ, những thiên tiểu-thuyết trong vòng mười năm nay — là cái thời kỳ quốc-văn khôi-phục và một ngày một thịnh đạt [illegible] có chịu một cái ảnh-hưởng rất xâu xa của cụ Tiên-Điền. Nếu tả một người con gái có nhan sắc thì không: « *Khuôn giăng đầy đặn nét ngài nở nang* », tất cũng « *Mây thua nước tóc tuyết nhường màu da* », hoặc « *Hoa ghen thua thắm liễu hờn kém xanh* » vân vân. Nếu tả cảnh buồn thì sao cũng có « *Cảnh nào cảnh chẳng deo sầu* » hoặc một đoạn « *Buồn trông...* » như lối văn của cụ Tiên-Điền, khi tả cảnh phân ly thì sao cũng « *Đau lòng kẻ ở người đi, lệ rơi thấm dá tơ chia rũ tằm* »..... Những câu văn của cụ nghe êm ái rịu ràng, đã đọc một lần như chôn vào trong óc, nên khi làm văn thì dù không có ý mà những tiếng đã xem, những câu đã đọc cứ tự nhiên ở ngòi bút viết ra, như vậy tưởng ai cũng phải công-nhận là cái ảnh-hưởng của cụ Tiên-Điền về phương-diện văn-chương rất là to tát, và có hiến cụ cái danh hiệu là « *tổ văn nôm* » tưởng cũng không quá đáng vậy.

Nhưng cụ Nguyễn-Du không những là một tay thi-sĩ trứ danh, lại còn là một nhà tư-tưởng cao-thâm, nên cụ lại có một cái ảnh hưởng đối với người mình về đường tư-tưởng nữa. Người mình phần nhiều tin về cái số phận, cho rằng người ta sinh ra ở đời, ông trời đã định sẵn là được sung-sướng hay khổ sở, tất thế nào cũng không ra ngoài được cái số phận ấy, vì trong truyện kiều có câu « *bắt phong-trần phải phong-trần, cho thanh cao mới được phần thanh cao* » Tuy cụ Nguyễn-Du tin về cái lý-thuyết tiền-định mà nói rằng « *muôn sự tại giời* », nhưng cụ là một người có quả cảm, có nghị-lực, không như những người hèn nhát, cái thân hay ở phú mặc cho số phận, nên cụ mới nói rằng « *xưa nay nhân định thắng thiên cũng nhiều* » để tỏ ra rằng dù Hóa-công có quyền tạo ra số phận, bắt người đời phải sao chịu vậy thật song người ta cũng có cái quyền tự do hành-động, nếu có cam-đảm nghị-lực thì cũng có khi sửa đổi được số phận ít nhiều. Cái tư-tưởng ấy tưởng cũng có một cái ảnh hưởng tốt cho cuộc đời người ta vậy. — Cụ vì những điều trông thấy, vì được quan sát lắm cái cảnh ngộ éo le, vì thấy những người có tài có chí thường phải chịu lắm cảnh thống-khổ, lắm sự khắt khe nên cụ mới có cái tư tưởng yêm-thế là « *đã cho lấy chữ hồng nhan, làm cho cho hại cho tàn cho cân* », và cụ phải thở dài mà than rằng « *nghĩ đời mà ngán cho đời, tài tình chi lắm cho trời đất ghen* ». Cái tư-tưởng ấy chẳng là một bài thuốc yên ủi những bậc có tài mà không gặp thời ru! Vả lại những người có tài có chí nếu có đủ nghị-lực mà vượt qua được số-phận mình, làm được một sự-nghiệp gì to tát về vang thì dù sau khi khuất bóng đi rồi, người đời vẫn còn nhớ đến mà ca-tụng tuôn, dù chết mà vẫn là sống về « *những đứng tài hoa, thác là thể phách còn là tinh anh* », cái tư-tưởng đó học-giả nước nào cũng phải công nhận là một điều chân-lý vậy. Người mình những khi gặp cảnh éo le, hay những lúc trông lòng phấn phát mà [illegible] làm việc gì to tát, thường đọc những câu trên này, để tiêu sầu hay để kích-lệ, đó chẳng là một cái ảnh-hưởng của cụ Nguyễn-Du về đường tư-tưởng hay sao!

B. G.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 15 Septembre 1924

Tiền thuế thu được ở Pháp

Số thuế thu trong tháng août được 1788 triệu, hơn số thuế thu được trong tháng août 1923 là 264 triệu, và hơn số dự tính được 68 triệu. Số thuế thu trong tám tháng đầu thì hơn số dự tính là 3.420 triệu.

Mở đầu trong quận Hérault

Nhà nước đào ở gần Cabian (Hérault) thấy dầu phọt lên. Mỗi giờ được độ 25 lít. Kiện đã lấy mẫu đem thí nghiệm.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 16 Septembre 1924

Quan thủ-tướng tại Toulon

Quan thủ-tướng Herriot và quan hải-quân thượng-thư có dừng chân lại ở Marseille. Ở đây có đặt lễ hoan nghênh các ngài. Sau các ngài đến Toulon, cũng chàng hoan-hô. Quan thủ-tướng có đi thăm xưởng đóng tàu, rồi ngài đáp tàu *Provence* đi coi luyện tập bắt-quân.

Tại hội Vạn-quốc

Các tiểu-ban vẫn làm việc.

Cắt đám ông nghị-viên nước Ý bị giết

Đám tang ông nghị-viên Casalini rất trọng thể, công chúng đi đưa rất đông. Không xảy ra sự gì lạ cả.

Việc chiến tranh ở Trung-hoa

Đánh nhau đã đội ở chỗ cách Thượng-hải độ 20 kilomètres.

Cavite, ngày 16 Septembre 1924

Tin về cái khí cầu không-lồ của Hoa-kỳ

Cái khí-cầu không-lồ của nước Đức chế cho Hoa-kỳ, lại hoãn đến cuối tháng Septembre hoặc đầu tháng Octobre mới bay qua đại-tây-dương vì xét ra trong máy phải động sửa có mấy chỗ nọ nài nỉa. Ngày 24 Septembre, khí-cầu có thể bay thử được ba giờ.

Cuộc bay vòng thế-giới của Hoa kỳ

Các phi-hành-gia Hoa-kỳ đã tới trường bay ở Dayton hôm thứ năm. Các quan chức có đến ngồi tiếp. Ngày mai sẽ đi Chicago.

Việc chiến tranh ở Trung-hoa

Tin Tokio. — Ngày hôm nay, quan hải quân thượng-thư Nhật-bản đã ra lệnh cho thiết-giáp-hạm Ihashima đi Thượng-hải, để chở 300 lính đến đấy. Hôm nay lại có một đội quân khác cũng đi Thượng-hải.

Tin Quảng-đông. — Ngày hôm nay, Tôn-đật-Tiên đã khởi hành ở Quảng-đông để đưa một liên đội đến Shiuchow. Tên định thu thập quân lính của mình và quân lính các tỉnh Quảng-đông, trước khi đến cứu viện cho quân lính tỉnh Chiết-giang. Tôn đật đại đinh ở Shiuchow.

Cái vấn đề trái khoản của Hoa kỳ

Ngày hôm nay, M. Edward M. Hurley, hội-viên tại tiểu ban coi về việc hoàn trái cho Hoa-kỳ, có đệ trình bản dự thảo của M. Mellon về việc hoàn các số tiền của nước Pháp nợ. Theo như bản dự thảo ấy, nước Pháp phải trả 100.000 và tiền lời về số tiền ấy. Các số tiền của nước Pháp hoàn lại bằng năm, nước Hoa-kỳ phải dùng để mua các trái-đơn kỹ-nghệ tại nước Pháp.

Nước Đức với Đồng-minh

Các báo nói rằng nước Đức sẽ đại lời xin bãi lời trước đây nước Đức tuyên-cáo rằng không phải bởi nước Đức gây nên cuộc đại chiến-tranh mới rồi.

MỘT THỨ THUỐC LÀM CHO KHÔNG BIẾT ĐAU

Người ta nói rằng một nhà giải phẫu Pháp tiêm thuốc morphine-scopolamine độ một nửa giờ đồng hồ, rồi tiêm độ 10 hay 15 centimètres cubes một thứ nước gì thì tha hồ mổ xẻ, bệnh nhân không đau đớn gì nữa. Mới đây ông có đem việc ấy trình với hội giải-phẫu. Ông nói dùng cách ấy thì dù mổ cách khó và lâu thế nào, bệnh nhân cũng không biết đau nữa, dùng cách ấy không mấy khi phải dùng đến thuốc chloroforme, bệnh-nhân bị tiêm thuốc ngủ mê hẳn đi hai mươi bốn giờ, song trong khoảng ấy có muốn đánh thức dậy chốc lát để cho ăn uống cũng được.

CÁC NHÀ GIÁO-SĨ NƯỚC Ý QUYẾT TRỪ NHỮNG LỐI ĂN BẬN QUÁ TỰ-DO NGÀY NAY

Mới đây các nhà giáo-sĩ nước Ý có đề xướng lên cái phong trào phản đối những lối ăn bận quá tự-do của đàn bà con gái ngày nay. Mấy tuần lễ trước đây, cứ đến buổi lễ, tại trước cửa mấy nhà thờ chánh kia, có con trẻ cầm mấy hòi tên giáo đứng canh, hễ đàn bà con gái ăn bận xem chừng không được nhã nhặn, đều phải đuổi về không được bước chân vào cửa, vì việc lấy chồng sinh ra làm việc rất rối lôi thôi, nay vị tổng-giáo-chủ ở Bologne lại ra lệnh bắt buộc từ trước kia vẫn để riêng cho quan-khách phong lưu lịch-sự.

HỦY-HOẠI NHAN-SẮC CHO CHỒNG KHỎI GHEN

Cách một năm trước đây, M. Possi là một nhà kỹ-nghệ Thụy-sĩ kết duyên với một cô thiếu-nữ kia; lúc đầu, cả nước duyên ưa, cảnh gia-đình rất là vui vẻ; nhưng cái cảnh vui sướng ấy chỉ được có mấy tháng đầu, rồi về sau vợ chồng càng ngày cứ càng sinh sự cãi cọ nhau hoài. Nguyên vì cô vợ nhan-sắc tuyệt trần, mày thua nước tóc, tuyết nhường màu da mà ông chồng lại có cái tính cả ghen có một. Mỗi khi đi đường, hễ ông chồng thấy có ai nhìn vợ, thì bắn ấy về tất là vợ chồng lại lục đục cãi nhau. Mới đây, người vợ dùng nước *acide* tự hủy hoại cái nhan-sắc mình đi, cho chồng không có làm gì đến mình cả, nên tòa không có trách phạt gì người chồng.

Sau có ngài đem hỏi chuyện, Mme Possi nói: Người ta trông thấy tôi đẹp cũng nhiều, thì tôi làm thế nào mà ngăn cấm được. Vậy mà chồng tôi lại cứ trách tôi rằng cố ý làm cho người ta chú ý vào mình, tại có khổ cho tôi không! Thôi, từ nay xuất mũi tôi sứt sẹo nhem nhọ thế này, chắc chẳng ai thèm nhìn đến nữa, có thể vợ chồng tôi mới được vui vầy sum sướng với nhau.

TRONG NHỮNG LÚC NHÀN HẠ bọn lao động các nước Âu Mỹ làm gì?

Từ ngày hầu hết các nước thế-giới thi-hành cái lệ thợ thuyền một ngày chỉ phải làm việc tám giờ, thợ thuyền có nhiều thì giờ nhàn hạ hơn trước. Trong cái thì giờ nhàn hạ ấy, họ làm gì? Mới đây sở lao-động quốc-tế có cử đại-biểu xem xét ở các nước, thì nghiệm thấy từ ngày lập lệ một ngày làm việc tám giờ, thợ thuyền có nhiều dịp về sinh hoạt ở những nơi khoảng đồng hơn trước. Nhiều người trong nhà có một cái vườn nhỏ, mỗi khi đi làm về được thong thả, thường cuốc xới giồng giọt vui chơi.

Ở Thụy-điển số vườn của các nhà thợ thuyền trước kia có 12.000, nay tăng lên đến 30.000 cái. Riêng ở chỗ kinh-thành có 6.640 cái vườn của các nhà lao-động.

Ở nước Tchécoslovaquie, hội lao-động liên hiệp tạo những vườn trại nho nhỏ ở ngoại phận toành cho thợ thuyền thuê để những lúc nghỉ việc cùng ngày chủ-nhật họ giồng giọt bón xới.

Ở nước Đức, nước Anh và nước Pháp cũng vậy, các chủ thuê ở quận Est, quận Nord, và ở Normandie (Pháp) lập những vườn trại nho nhỏ cho thợ thuyền giồng giọt trong khi nhàn hạ, khiến cho họ đỡ đem nhau đi uống rượu ở các tửu-quán nữa.

Ở Hoa-kỳ thợ thuyền không ưa giồng giọt. Nhưng ở Hoa-kỳ xe ô-tô rất rẻ và rất nhiều, thì thợ thuyền ai nấy đi ô-tô ra ngoại châu thành mà chơi đùa. Ở đấy các chủ thuê có lập các cuộc thao luyện cũng các cuộc vui chơi như nhảy đầm, diễn-kịch cho bọn lao-động giải-trí. Buổi chiều thì họ đi xem chớp bóng cùng đánh bi-a.

Ở nước Bỉ trong lúc nhàn thợ thuyền cũng ưa giồng giọt, nhưng họ lại thích học tập và chơi đàn nhạc. Tự ngày có cái lệ làm việc tám giờ, các cuộc đàn nhạc và cuộc diễn kịch rất nhiều. Mà các lớp học tối, học thợ thuyền đi học cũng đông lắm.

LĂNG CỦA LÉNINE MỞ CHO CÔNG CHÚNG ĐẾN CHIÊM BÁI

Cái tăng để thi thể của Lénine hiện mở cửa cho công chúng đến chiêm bái.

Từ thi để trong một cái quan-tài bằng gỗ đỏ, quan-tài đặt trên một cái nhà mồ phủ màn bằng nhung đỏ. Quan-tài đóng kín mít, nhưng nắp trên bằng kính, trông rõ thi Lénine.

Diện-mạo trông cũng tươi lên như lúc sinh-thời, không biến đổi chút nào cả. Tử thi bận quần áo nhà binh bằng dạ sắc hung, trên ngực có đeo các bội tinh của chính-phủ Xô-viết.

Viên giám-sự Svarky có nói cái cảnh người Ai-cập đứng để nhớ đến thi ngày xưa làm mất cả cái nhan sắc lúc sống, chứ như các cái cách của các nhà bác-học nước Nga dùng để giữ thi Lénine thì không thế. Hễ giữ cho khí giới không vào quan-thi và nhiệt-độ cứ đều luôn, thì tử thi bao giờ trông cũng giống như lúc người còn sống vậy.

MỘT QUAN THỐNG-ĐỐC BỊ KIỆN VÌ CHO NỘT XẤU HAI VIÊN THUỘC-HẠ

Trước khi quan thống-đốc Lauret về hưu, ngài lĩnh chức thống-đốc ở Djibouti, ngài có trừng phạt hai vị quan ở đấy. Một vị là quan tổng thư-ký của ngài, một vị là một viên quan tòa ở thuộc-địa ấy. Quan tổng thư-ký thì phải về hưu-trí trước khi tới hạn, còn vị quan tòa thì nghe đâu vẫn còn ở thuộc-địa ấy.

Hai vị quan ấy bèn đem kiện quan Lauret tại tòa án quận Seine, một người bắt đền 250 000 quan, một người bắt đền 100.000 quan. Trong việc kiện này có một điều lạ là quan tổng thư ký là người thuộc hạ quan thống-đốc không có phép kiện quan trên mình, nên quan tổng thư ký lại quay ra kiện thống-đốc phu-nhân rằng vì phu-nhân nên ông mới phải về hưu trước hạn.

Nhà báo Tây đăng tin trên này có nói: Cái việc kiện này, quan thống-đốc Lauret chẳng lấy làm ngại chút nào, nhưng giá thử sau này các viên chức bị nỗi xấu đến kiện quan trên như hai vị quan nói trên này, chẳng biết lấy đâu đá quan thẩm-phán mà phán xử những việc kiện như thế được.

Tin Ai-lao

Lụt ở Vientiane

Khi hậu ở Trung, Bắc-kỳ mà so sánh với khi-hậu xứ Lào thì thiệt khác xa, ở bên ta bốn mùa, thì có mùa nắng mùa mưa thiệt, nhưng nắng hao nhiêu nữa, cũng không khi nào nắng tới đôi ba tháng mà không mưa, mà mưa cũng không khi nào mưa luôn ba bốn tháng mà không nắng. Chứ ở xứ này thiệt không có xuân, hạ thu, đông, chỉ có hai mùa là: mùa nắng với mùa mưa. Đến chừng sang tháng mười hay tháng một tây thì giới bắt đầu nắng cho tới tháng sau hay tháng bảy tây. Trong mấy tháng nắng đó, nắng cho đến nỗi sỏi đất đỏ mỡ, cây héo, cỏ khô, mà cũng không có một giọt mưa nào cả. Còn mùa mưa thì bắt đầu từ tháng bảy hay tháng tám tây, lúc bấy giờ mưa không khi nào ngớt hột, mưa đến nỗi đồ đường, sập cống, có ấy cây vàng, mà cũng không nắng. Mấy năm về trước tuy cũng mưa như vậy, nhưng không đến nỗi như năm nay, nên nước sông Cửu-long-giang (Mékong) lụt lớn lắm, lên chừng tới bờ, và tràn chỗ nào thấp trũng.

Năm nay đã mưa như vậy mà lại mưa lớn, nên mới có lụt ghê gớm như thế này; bắt đầu từ trung tuần tháng bảy tây thì mưa, mà còn mưa

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

nhỏ, tới đầu tháng tám mới mua to, mua luôn đêm luôn ngày cho tới 18, 19 không khi nào ngớt hột, phần thì mưa ở miền này, phần thì mưa ở trên mấy tỉnh thượng-du Lào, cho nên nước sông Cửu-long càng ngày càng lớn, lên tới bờ, tràn vào thành-phố. Lúc bấy giờ quan Khâm-sứ, và các quan Lục-tỉ thấy vậy, mới sức hết nào là lính khố-xanh, nào là dân làng, nào là phu đài các sở, nào là tù phạm, có hơn mấy trăm con người để ra hàn cử trước đường phố Pavie là đường bên mé sông, để giữ cho nước khỏi vào trong thành-phố.

Cái sức mạnh của mấy trăm con người đó cũng có đỡ được ít nhiều, nhưng cũng không làm gì lại được, tục ngữ ta có câu (Tức nước vỡ bờ) nước đã lên mạnh, không vào được chỗ này thì nó vào chỗ khác, nên dân ở trong thành-phố cũng bị lụt hết. Tai hại thay, tôi nghe một người Lào nói chuyện lại rằng: ở xứ này chưa từng khi nào mà có một trận lụt như thế vậy.

Chỗ người Việt-Nam ta sang đây ở lụt sâu nhất, ở ngoài đường gần hai thước tây nước, mà ở trong nhà có nhà thì tới mái, nhà thì lội tới bắp vế, tiếng người lội cùng tiếng nước, rầm rĩ suốt đêm ngày. Còn các nhà quan Tây ở thì cũng có nhà lụt, nhưng không đến nỗi cực khổ như xóm người Nam ở, vì nhà tây làm được chỗ cao rào hơn.

Thương hại thay cho các nhà cơm thối gạo đong, không có dành dọm được gì, mà bây giờ bị nước lụt hết, thuyền bè không có, cũng làm lấy con mà chịu bữa cơm, bữa cháo cho qua thôi.

Vả lại xứ này thuyền bè thường thường không có, nên bị một trận lụt như thế này thì các đồ vật dụng lại càng thêm nguy cho dân sự lắm, vì dân các bạn không gánh gạo rau gì tới bán được.

Ôi không có cái gì mà nguy hiểm, mà mạnh hơn nước, nó làm cho người ta phải đói, phải rét, phải xiêu cửa, nát nhà.

Trông cậy sao, mong sao cho nước ra cho chóng, để cho lúa mạ đã ngập đi được thay mặm trở bông cho khỏi vụ đói năm nay.

Lư-sanh-T ế.

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ	27 độ
13 giờ	30 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ-năm 18 Septembre 1924
S. Sophie

Âm-lịch

20 tháng tám năm Giáp-tí
Ngày Canh-tí.
Sao Thổ, Sao Khuê, Trực Bình.
Kị : Kinh lạc. Viễn-bộc.
Nên : Tế-tự. Thổ-động.
Hội đền Kiếp-bạc (Hải-dương)
Hội đền Bảo-lộc (Nam-định)

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		10 $ 97
—	nhì —	10 60
—	ba. —	10 10
Thóc:	—	6 40
Ấp ngô.	—	6 40

Giá bạc. Kể từ ngày 17 Septembre 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 9 f. 95

Nhà chứa trúng một số công thái một nghìn đồng. — Kỳ rút số công thái Đông-Pháp vừa rồi, có chứa Péarang thuộc tỉnh Preyveng xứ Cao-mên trúng một số một nghìn đồng.

Quan Tư-pháp viện tổng trưởng. — Quan Tư-pháp viện tổng-trưởng Đông-pháp ở Saigon đã xuống tàu *Chili* ra Bắc.

Các giáo-chức được thưởng mề-đay tím. — Các giáo-chức ta có tên sau này được thưởng Hàn-lâm bội-tinh (officier d'Académie) :

MM. Nguyễn-đăng-Trương, giáo-học thượng hạng hưu trí; Ng-văn-Giao, giáo-học tại Gò-công; Ng-v-Phẩm, giáo học hạng nhất; Ng-v-Tâm, giáo-học Nam kỳ; Ung-Trình, đốc-học trường Quốc-tử-giám.

Thi bằng Thành-chung Pháp-Việt. — Trong số 55 người ứng thi bằng Thành-chung Pháp-Việt (diplôme d'études complémentaires) tại chỗ có 22 người được vào kỳ vấn-đáp chiều hôm nay.

Số báo ngày mai bản-quán sẽ đăng danh sách các thí-sinh trúng tuyển.

Các sự-c hát giúp miền bị lụt. — Từ khi mấy tỉnh Bắc-kỳ ta bị lụt đến nay, mới có một cuộc hát giúp các người bị nạn mà thôi, là cuộc của một họn học sinh trường Bảo-hộ. Các nhà hát trước có tin đồn cũng mở một buổi giúp việc nghĩa ấy, nhưng đến nay vẫn chưa thấy mở.

Mong rằng các hội âm-nhạc như hội Tri-hóa sẽ tổ chức cho một buổi diễn-kịch đặc biệt để lấy tiền giúp đồng bào bị nạn như là những buổi mà hội ấy đã từng mở nhiều phen giúp việc nghĩa xưa nay. Lại mong rằng các sinh viên người Nam-kỳ tại trường Cao-đẳng cũng mở cho mấy cuộc hát như tích « Bên hiếu bên tình » tích « Tối độc phụ nhơn tâm » là những buổi hát đã được công chúng ngợi khen lắm.

Lúc bắn báo sắp lu hành thì tiếp được bài sau này :

Kính cáo độc-giả

Nhân vỡ đê Phi-liệt, mấy vạn đồng bào khổ sở đói khát, thảm trạng đó dù mắt không trông thấy mà nghe các báo thuật lại cũng phải ngậm ngùi thương xót.

Thảm ! ay ! Đồng nước vỡ tỉnh kia quá ác, tàn hại biết bao nhiêu kẻ khốn khổ linh đinh.

Làm cho : Chim lìa tổ giọng nỉ non,
Nhạn lê đoàn kêu chi chích.

Những kẻ cơ hàn đói rách, tan nhà nát cửa, thúc thủ vô kế, ngóng trông cơ tế độ của mấy triện đồng-bào cứu giúp trong lúc khốn cùng.

Bởi vậy, từ Nam chí Bắc, trong ba kỳ, ai có dạ nhiệt thành về chẳng loại, có lòng từ thiện với chúng sinh, thì cũng đâm đang phần khởi cổ động cứ tế độ trong con hiểm cảnh.

Dù trung, Nam, Bắc, chúng ta cũng là con cháu một nhà Nam-Việt, cũng là nòi giống Lạc-Hồng.

Ôi ! « Thổ tử hồ bi » sác vật còn biết thương đồng loại, huống chi loài người lính hơn vạn vật, ai mà nỡ chẳng xót thương nhau.

Cũng vì nghĩa-hiệp, mà hội-đồng cứu tế đang lo cho chóng thành những cuộc lạc quyên, nên mới tổ chức những trò vui, cuộc hát, trước thu tiền cứu dân bị lụt, sau làm vui cho công chúng có dạ làm lành.

Nay chúng tôi là Cao-đẳng sinh-viên Nam-kỳ nghe thấy những tình cảnh điện bái thảm thê của người đồng-bào nơi đất Bắc rất đọng mối thương tâm, đồng ý-kiến với hội « Nam kỳ Tương-tế », nhờ cụ Thượng Lê-trung-Ngọc chủ trương tổ-chức một cuộc hát cải-lương Saigon, làm phúc cho những người bị thủy tai. Bản tuồng hát cải-lương Saigon « Bến tình bên nghĩa » đã đặng công-chúng hoan-nghênh mấy lần trước, nên chúng tôi chẳng nài công khó sửa đổi lại vài khoản cho đặng vui thêm. Cúng tôi lại luyện tập những người diễn tuồng để khỏi phụ lòng chiếu-cố của bà con đến xem hát.

Chúng tôi định đến hôm 4 octobre 1924 là ngày thứ bảy mồng 6 tháng 9 ta khai diễn tấn kịch ấy tại nhà hát tây vì không có thể hát trước đặng. Vậy tôi hôm ấy xin mời quí ông quí bà vì nghĩa mà đến xem đông chừng nào thì dân bị lụt càng đặng nhờ dư trạch chừng ấy, mà chúng tôi cũng rất đội ơn lòng quảng đại của quí ông quí bà giúp chúng tôi làm nên một việc nghĩa hoàn-toàn vậy.

Cao-đẳng sinh-viên Nam-kỳ kính cáo.

L. T. S. — Thiết tưởng nên mời tại nhà Nhạc-hội thì hơn, một là ở đó có quạt, hai là có thể chứa được nhiều ghế ơn, còn ở nhà hát tây vừa không có quạt mà số ghế ngồi chỉ có hơn 400 cái ở mà thôi.

ANH HÙNG-NÁO
đã ra TRỌN BỘ

Các nhà mỹ-nghệ nên sớm sửa soạn. — Các báo thường đăng chương-trình về cuộc đấu-xảo mỹ-nghệ năm nay của hội Khai-trí, thì mọi người đã biết rõ cả rồi. Nay chỉ nhắc lại rằng đến 25 novembre này thì bắt đầu mở cuộc. Vậy các nhà mỹ-nghệ nên sửa soạn từ trước cho các đồ đạc của mình được mười phần tinh-xảo mà tranh lẽo giật giải.

« Nhân sinh bách nghệ » quốc-dân ai giỏi nghề gì nên cố gắng công, rồi đây mỹ-nghệ nước nhà mỗi ngày mỗi thêm khôn khéo, trước lợi dân sau tích nước, tất nghề mình cũng sẽ được vẻ vang.

Hoặc ai có kiến gì muốn hỏi thì nên viết thư ngay về công-quán hội (phố hàng Trống. Hanoi) hội sẽ có một tiền-hội-đồng bàn định trả lời và chỉ bảo các kiểu mẫu.

Hội Tri-tri. — Đến thứ năm 18 tây này, hồi 8 giờ tối, ông Trần-thọ-Huy sẽ nói chuyện về « cách đề-p ông về bệnh chó dại »

Xin mời các ngài hội-viên đúng 8 giờ tối hôm ấy vui lòng đến dự nghe ở nhà hội cho đông.

Tri-tri hội kính đạt

Lời cảm ơn. Chúng tôi xin có lời trân-trọng kính ta các cụ, các ông, các bà, và quan đốc cùng các ông giáo đã cổ các cậu học-sinh có lòng thương đi đưa đám lương-quản, thậnphụ chúng tôi là :

Ông ĐỖ-MẠNH-BÌNH

trưa hôm 16 septembre. Trong khi tang gia bối rối, lỗ con thờ dại, có điều gì sơ suất, xin miễn thứ cho.

Vị-vong-nhân : Lê-thị-Hiếu,
Cô-tử : Đỗ-đình-Oánh,
Đỗ-đình-Đôn,
Nữ-tử : Đỗ-thị-Khánh,
Đỗ-thị-Mão,
Đỗ-thị-Bảo.
Đồng bái tạ.

Một Nhân-bác. — Hội Nhân-bác nay đã được phép mở theo như điều lệ đã đệ trình quan Thống-sứ Hội này nguyên có đã lâu, nhưng trước kia là một chi hội thuộc về hội Công-ích bảo trợ, đến nay xin phép ra ngoài, cho nên lại phải xin phép quan Thống-sứ. Vậy hội ấy từ nay trở đi là được tự chủ vậy.

Nghỉ phép. — M. Ng.-văn-Hoạch, tri-huyện hạng nhì tại huyện Võ-giàng (Bắc-ninh) được phép nghỉ 21 ngày.

M. Ng-văn-Hòa, thông-phán tỉnh hạng nhì, nay tạm quyền huyện ấy trong khi M. Ng-văn-Hoạch đi vắng.

XE Ô-TÔ BÁN

Một cái xe MA HIS 10 mã-lực, 4 chỗ ngồi, mới chạy hơn 11.000 kilom. Hỏi tại M. le Commandant Deleau à Đáp-cầu

Một cái xe BERLIET, 16 mã-lực, máy chạy còn tốt, phải thay accus.

Một cái xe FORD, cũ bán rẻ.

Hỏi tại bản-quán

Bán một cái xe pousse-pousse bánh caoutchouc, còn tốt, 120 $.
Hỏi tại bản-quán

Hội chợ Hanoi
Lần thứ sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

Tòa án Đại-hình. — Sáng hôm nay tòa án Đại-hình xử việc sau này :

Nguyễn ở làng Dương-xá thuộc tỉnh Bắc-ninh có thấy lưu thông giấy bạc giả, nên sở Mật-thám cho người đi dò thám ở vàng ấy. Hồm 12 tháng 4 năm 1924 hắt được Thị-Quẩm bán thuốc lào ở làng Bình-chu thuộc phủ Thuận-thành đương đổi giấy bạc giả 5 đồng ở ty rượu Phú-thụy. Hỏi thì người ấy khai là giấy bạc của Ng-thị-Sen bán thuốc lào ở làng Ngọc-cầm (Thuận-thành) nhờ đổi hộ và có hứa đổi được thì đã 2 bảo vì giấy đã cũ và rách. Thị-Sen bị bắt hỏi thì khai nhận có lưu thông nộ cái giấy bạc giả ấy, song không chịu tổ-giác những tên làm giấy bạc giả ra, chỉ nói quanh co mỗi lúc khai một khác. Vì lẽ đó nên sở Mật-thám tốn nhiều công mà cũng không làm thế nào xét ra được những tên làm giấy bạc giả.

Tên can-p ạm trước chưa can án bao giờ.

Tòa xét xong, kết án p ạt Ng-thị-Sen 6 tháng tù và 1000 quan.

Xà-phòng **THIBAUD**
làm bằng nước hoa Cologne
0 $ 15 một bánh
Hiệu Bào-chế CHASSAGNE
59, Phố Paul-Bert, Hà-nội

XIN CÁC QUÍ KHÁCH NÊM
THỬ MÀ XEM !
Chúng tôi quyết là hiện Cao Lan, thơm suốt mà cuốn nhẹ, hạng mới (Qualité ordinaire nouvelle) của Đông-dương Diêm-thuốc Công-Ty toàn bằng thuốc ngoại-quốc bảo hạng, theo cách pha chế Mỹ cho, vấn thơm, không cay, không nhức đầu. Thơ mới hút

Trường cô đỡ. — Các cô có tên sau này được vào học trường cô đỡ, kể từ ngày 1er octobre 1924 trở đi :

Cô Phạm-thị-Thuận, Ng-thị-Thực, Lê-kim-Thạch, Nguyễn-thị Nhu, Ng-thị-Thuần, Ng-thị-Các, Ng-thị-Quế, Ng-thị-Hiếu dite Jeanne, Trịnh-thị-Thái, Đỗ-thị Hồng, Trần-thị-Đông, Bùi-thị-Nghiêm, Trần-thị-Thọ, Ng-thị-Nghĩa, Đỗ-thị-Tuất Ng-thị-Dậu, Kiều-thị-Xuân, Phan-thị Hằng, Ng-thị-Lý.

Ngạch mật-thám. — M. Ng-ngọc-Bội, mật-thám An công nhật nay xin từ chức.

Từ tuần đại-khánh. — Nhân dịp sắp đến lễ Tứ-tuần đại-khánh, nhà in bản-quán có bán một bức tượng đức Kim-thượng Khải-Định hoàng-đế. Ngài nào muốn có một bức để được chiêm-ngưỡng ngự-dung thì xin gửi 0 p. 25 và tiền cước-phí 0 p. 08 cho M. Bùi-xuân-Thành, quản-lý nhà in *Trung-bắc tân-văn*, Hanoi

Ai muốn thừa lịch năm 1925 ? — Lịch mới năm 1925 hiện nay bản-quán đương bắt đầu làm. Có nhiều bức vẽ rất đẹp, rất nhã. Vậy có ai kinh-cáo để các nhà đại công-thương trong nước, ai muốn thừa lịch năm 1925, thì xin kíp đến bản-quán mà chọn các kiểu, kẻo chậm ra thì các kiểu vẽ đẹp người ta tranh hết mất.

Ngài nào ở xa, muốn viết thư về, xin cứ gửi cho ông Quản-lý nhà in bản-quán như sau này :

M. Bùi-xuân-Thành
61 63, Rue du Coton, Hanoi.

Chó thả rông. — Sáng hôm qua, Thị-Thọ 17 tuổi là tớ gái ở nhà số 9 đường số 9 bị con chó đen đốm trắng của nhà số 12 cũng ở đường ấy cắn phải hai bên ống chân. Thị-Thọ phải vào nhà thương chữa thuốc, con chó mực phải đem vào sở Thú-y xét, và nhà chủ con chó phải làm tờ biên bản p ạt đề chó chạy rông.

PHARMACIE FRANÇAISE & ANNAMITE

Pharmacie Montès
54, Rue Paul-Bert, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIỆN
Hết ngày tàu bến viện, chẳng là việc, chiều ở viện, nước nhiều sơn...
Giá mỗi ve : 0$50
滴 肝 散 具
專 治 大 小 便 結 滯 及 腸 胃 積 食 等 症

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Sét đánh. — Ngày thứ ba không mưa to gió lớn là mấy và sấm chớp cũng không lấy gì làm giữ đội như mọi lần, thế mà hồi 8 giờ sáng ở chợ Quán-tây làng Hàng-kênh có sét đánh chết mất một đứa trẻ lên 11 tuổi tên là Ng-văn-Cải con trai một người dân bà góa ở làng Ru-hoàng tên là Ng-thị-Vân.

Thương hại cho thằng bé vì mẹ nó đau chân sai ra chợ mua rượu để thắm gừng bóp thì khi trở ra về vừa được mấy chục bước bị nạn chết cứng không tài nào cứu chữa được nữa.

Chữa đường. — Khúc đường đá nhựa ở sau bàng com cao mà có tiếng là gồ ghề xấu quá thì nay đã thấy sở Lục-lộ cho sửa chữa cả lại, chứ không bỏi quanh vá quẩn như trước nữa.

Vậy từ nay trở đi khúc đường ấy sẽ tạm cấm đi lại ít bữa, vậy ai có việc cần ra lối tòa án hay ở lối tòa-án xuống các ngã dưới phải đi vòng phố Francis-Garnier hay là đường Amiral de Beaumont.

Cầu mới. — Cái cầu mới của phòng Thương-mại bắc nối đường Sáu-khe sang đường Chavassieux đã hoàn thành cho thiên-hạ qua lại từ ngày 11 septembre trước.

Cầu ấy chỉ để cho người đi chân, đi xe đạp, đi xe tay, xe ô-tô và các loại xe chở hàng nặng đến hai tấn là cùng mới được tự do qua lại. Nếu ai không tuân theo đã luyện yết ở đầu cầu thì sẽ phải phạt theo luật xe-cảnh của thành-phố.

HÀ-ĐÔNG

Án mạng. — Trưa hôm mồng 7 tháng 8 ta là ngày 5 septembre 1924, có 2 người ở làng Phương-mỹ huyện Chương-mỹ (Hà-đông) vào xóm Đồng-tân làng Quất-lâm, châu Lương-sơn, (Hòa-bình) xin ra rừng cắt lấy một

Dọ Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

it cỏ đem về để lợp nhà. Của chẳng đáng là bao, không cho thì chớ nỡ ra đuổi đánh chết mất người, còn một người chạy được thoát.

Quang lai cảo

THUẬN-THÀNH (BẮC-NINH)

Cuộc bình thơ thưởng. — Ngày đầu tháng 7 ta, nước sông Lường lên to, quan phủ đi giữ đê trông thấy lúa đương con gái, ngài có ra một bài vịnh lúa con gái, lấy vần con, có ý khuyến dân để chăm giữ lấy đê cho khỏi mất lúa. Đến ngày 15 tháng 8 ta, hội bình thơ định thưởng, vì đã làm không có cuộc thi thơ, nên kỳ này các nơi ở xa cũng thấy gửi đến, cộng được gần một nghìn quyển, điểm duyệt được 21 quyển dự thưởng.

Hôm 15 lý các thân hào hạt phủ Thuận-thành và các sơ đến nghe bình thơ rất đông. Hồi 9 giờ, quan phủ hiểu dụ về việc quyên tiền giúp dân bị lụt và các cách nên tiếp đãi người dân bị lụt đến trú trong hạt, lại diễn thuyết về việc học giới cần phải cổ động quốc-văn. Xong rồi bình thơ phát phần thưởng rồi lại ra hai bài thơ nữa, kể hứng.

Bài chữ nhỏ — Phó đốc « Nguyên t ương Nam-sơn thơ nhất bồi » thất ngôn luật. Đốc « Bồi » tg.

Bài chữ nôm. — Tổng chuông vàng thất ngôn luật — lấy vần vàng.

Hạn nộp đến ngày 15 tháng 10 ta là cùng. Đến ngày mồng 4 tháng 11 ta là ngày chủ nhật, hội bình ở phủ ly Thuật-thành, định thưởng.

Các học sinh nữ nức sao thơ và chép đầu bài, si nấy bảo nhau rằng: phủ nhà nay được quan khoa mục lại có lòng giáo hóa cho dân, cổ đồng tân văn, bảo tồn quốc túy, thực là một dịp mua vui và có ích lắm.

Vậy xin sao ba bài thơ đầu và những lời quan phê phê duyệt ra sau này :

1. *Bệ nhất danh*, hình hạng 18 điểm, Vũ-Giêm, Bắc-ninh tỉnh, Lang-tài huyện, Ngọc-quan xã.

Đáy nước in giang đáng đẹp đòn.
Lúa tơ mơn mởn gái con con.
Mấy chiều đón gió duyên chưa muộn,
Suốt loạt như mây bóng sắp tròn.
Đề Liễu hai trùng trăm vẻ đượm,
Thành Đào bốn mặt một màu non.
Trông cây mừng có ngày trông quả,
Giống tốt trăm giai đó vẫn còn.

Lời phê bình. — Khen tài nhà ngọc phun châu, nàng Bạch Á lo cũng đáo thế này.

2. *Đệ nhị danh*, bình hạng 17 điểm, Lê-văn-Hoán, Nam-định tỉnh, Nam-trực huyện, Nam-trực xã.

Một loại như mây vẻ đẹp đòn,
Chị em nhà hãy cần non.
Xuân đài tám tuổi đang màu mỡ,
Đất bốn nghìn năm sẵn phấn sơn.
Duyên được mười phần chiều gió thuận
Sắc tươi vừa tới độ trăng tròn.
Bờ Hồng đôi Lạc nên trang điểm.
Cây mấy mùa hoa nước mấy con.

Lời phê bình. — Câu kết có ý vị, lúa còn như thế, huống chi con gái cũng không khác gì, cây có hoa từng mùa, nước lên con từng độ, nói cho rộng ra thì không cứ việc gì cũng phải cập thời mới được, quốc-dân mà muốn cho được toàn toàn nhân cách thì phải khai hóa học giới, từ đang độ thanh niên, xã-hội mà muốn cho được văn-minh, thì cũng phải bồi thực lương phong từ đang độ thiếu-niên thời đại, chứ kì công nên bỏ phí cái thì giờ vàng ngọc ấy.

3. *Bệ tam danh*, bình hạng 16 điểm, Đỗ-thúc-Mai, Bắc-ninh tỉnh, Thuận-thành phủ, Đại-mao-trung xã.

Trăm giống như mây vẻ đẹp dòn,
Lúa đương thì gái mới con con.
Điểm trang sắc nước bao mưa móc,
Hớn hở chiều xuân sợ phấn sơn.
Tài giá mặc nơi duyên trắc trở,
Ba tăng đắp tính cuộc vuông tròn.
Ai ơi ngẫm lại mà trông lúa,
Khúc đại đã còn hát véo von.

Vũ-xuân-Xoang lai cảo.

VIỆT-TRÌ

Cơn gió lớn. — Nam nước lụt vừa qua, phong ba đã đến. Hồi hơn hai giờ sáng 16 giờ thổi mạnh như bão, đã trồng lại giống trận bão hồm mồng hai tết mới rồi, nhưng chỉ gió mạnh một lúc rồi mưa to độ nửa giờ thì tạnh.

Đêm thuyền. — Thư *Yvonne* ở Hanoi đến tác 22 giờ hồm 15 tây, có bạn người lo-rên ở bến tàu thấy cô ra tàu lính hàng sắt xếp xuống một cái thuyền nan nông quá đầm ngay. May không việc gì đến người. Còn sắt vạn và truyện hôm sau thuê người lặn tìm có thể lấy lại được đó.

NAM-ĐỊNH

Bán rượu cao giá. — Việc bán rượu này tuy rằng đã có các ông chủ thầu chủ trương, song hàu giờ nhà nước cũng cho bán giá n ết định. Cứ theo như hóa giá thì một chai 75 centilitres (rượu 35 phân bán cho các tiền bài là 0 $ 295, chai không giá lại 0 p. 10 một cái) thế mà không biết làm sao người bán rượu ở xã Cát-giá là chỗ ngay cửa uyện Trực-ninh cứ tự tiện bán cho các tiền bài mỗi chai là 0 p. 3.15 Những người bán cho những người mua lẻ mỗi chai là 0 p. 34; thành ra bao giờ những ngư i mua lẻ, cũng phải chịu thiệt về nỗi mua đắt.

Mong rằng mấy lời thô-thiển này sẽ đến tai ông chủ thầu (xin ông cho hỏi ngay những người tiêu bài thì khắc biết) ; để ông nghiêm sức đi cho các người tiêu-bài biết rõ cái giá nhất định của nhà nước cho bán, vì những tiền bài phiền nhiễu là dân bé. người *débitant* bảo thế nào mà chẳng phải nghe ; để những người mua lẻ khỏi phải mua đắt thì nhân-dân vùng Trực-ninh này cảm ơn ông lắm.

Một người mua lẻ lại cảo

QUẢNG-YÊN

Một sự bạo-hành trái pháp — Mấy hôm nay trong vùng huyện Cái-bài tất ai cũng đã biết chuyện một người lý-trưởng làm một cách rất gian mạo độc ác. Nguyên là người ta bắt được một tên kẻ trộm giải đến lý-trưởng, rồi lý-trưởng bắt gọt đầu và bôi hắc-in vào mặt tên kẻ trộm, bắm tóc nhỏ ra bắt uống, không những thì kim thịt, vậy tên kẻ trộm phải uống mất một bát tóc vào, rồi tha, không tỉnh báo gì cả. Nay lý-dịch làng tên kẻ trộm đã đem việc này trình quan huyện thì chỉ thấy lấy cung xong cho về, không thấy cho đứa bị uống tóc đi nhà thương.

Lương-Giang lai cảo

BẮC-GIANG

Cuộc diễn-kịch để giúp các miền bị lụt. — Từ khi các tỉnh k ởi xướng lập cuộc nghĩa-quyên để giúp những đồng-bào các miền bị lụt, thì ở tỉnh ta cũng có một hội-đồng tổ-chức cuộc lạc-quyên. Mấy nhà thân-hào trong thành-phố đã vui lòng nhận lấy cái phần-việc đi diễn chưa muộn, Suốt loạt như mây bóng sắp tròn. Đề Liễu hai trùng trăm vẻ đượm, Thành Đào bốn mặt một màu non. Trông cây mừng có ngày trông quả, Giống tốt trăm giai đó vẫn còn.

Lời phê bình. — Khen tài nhà ngọc phun châu, nàng Bạch Á lo cũng đáo thế này.

2. *Đệ nhị danh*, bình hạng 17 điểm, Lê-văn-Hoán, Nam-định tỉnh, Nam-trực huyện, Nam-trực xã.

Một loại như mây vẻ đẹp dòn,
Chị em nhà hãy cần non.
Xuân đài tám tuổi đang màu mỡ,
Đất bốn nghìn năm sẵn phấn sơn.
Duyên được mười phần chiều gió thuận
Sắc tươi vừa tới độ trăng tròn.
Bờ Hồng đôi Lạc nên trang điểm.
Cây mấy mùa hoa nước mấy con.

Lời phê bình. — Câu kết có ý vị, lúa còn như thế, huống chi con gái cũng không khác gì, cây có hoa từng mùa, nước lên con từng độ, nói cho rộng ra thì không cứ việc gì cũng phải cập thời mới được, quốc-dân mà muốn cho được toàn toàn nhân cách thì phải khai hóa học giới, từ đang độ thanh niên, xã-hội mà muốn cho được văn-minh, thì cũng phải bồi thực lương phong từ đang độ thiếu-niên thời đại, chứ kì công nên bỏ phí cái thì giờ vàng ngọc ấy.

3. *Bệ tam danh*, bình hạng 16 điểm, Đỗ-thúc-Mai, Bắc-ninh tỉnh, Thuận-thành phủ, Đại-mao-trung xã.

Trăm giống như mây vẻ đẹp dòn,
Lúa đương thì gái mới con con.
Điểm trang sắc nước bao mưa móc,
Hớn hở chiều xuân sợ phấn sơn.
Tài giá mặc nơi duyên trắc trở,
Ba tăng đắp tính cuộc vuông tròn.
Ai ơi ngẫm lại mà trông lúa,
Khúc đại đã còn hát véo von.

Vũ-xuân-Xoang lai cảo.

VIỆT-TRÌ

Cơn gió lớn. — Nam nước lụt vừa qua, phong ba đã đến. Hồi hơn hai giờ sáng 16 giờ thổi mạnh như bão, đã trồng lại giống trận bão hồm mồng hai tết mới rồi, nhưng chỉ gió mạnh một lúc rồi mưa to độ nửa giờ thì tạnh.

Đêm thuyền. — Thư *Yvonne* ở Hanoi đến tác 22 giờ hồm 15 tây, có bạn người lo-rên ở bến tàu thấy cô ra tàu lính hàng sắt xếp xuống một cái thuyền nan nông quá đầm ngay. May không việc gì đến người. Còn sắt vạn và truyện hôm sau thuê người lặn tìm có thể lấy lại được đó.

NAM-ĐỊNH

Bán rượu cao giá. — Việc bán rượu này tuy rằng đã có các ông chủ thầu chủ trương, song hàu giờ nhà nước cũng cho bán giá n ết định. Cứ theo như hóa giá thì một chai 75 centilitres (rượu 35 phân bán cho các tiền bài là 0 $ 295, chai không giá lại 0 p. 10 một cái) thế mà không biết làm sao người bán rượu ở xã Cát-giá là chỗ ngay cửa uyện Trực-ninh cứ tự tiện bán cho các tiền bài mỗi chai là 0 p. 3.15 Những người bán cho những người mua lẻ mỗi chai là 0 p. 34; thành ra bao giờ những ngư i mua lẻ, cũng phải chịu thiệt về nỗi mua đắt.

Mong rằng mấy lời thô-thiển này sẽ đến tai ông chủ thầu (xin ông cho hỏi ngay những người tiêu bài thì khắc biết) ; để ông nghiêm sức đi cho các người tiêu-bài biết rõ cái giá nhất định của nhà nước cho bán, vì những tiền bài phiền nhiễu là dân bé. người *débitant* bảo thế nào mà chẳng phải nghe ; để những người mua lẻ khỏi phải mua đắt thì nhân-dân vùng Trực-ninh này cảm ơn ông lắm.

Một người mua lẻ lại cảo

QUẢNG-YÊN

Một sự bạo-hành trái pháp — Mấy hôm nay trong vùng huyện Cái-bài tất ai cũng đã biết chuyện một người lý-trưởng làm một cách rất gian mạo độc ác. Nguyên là người ta bắt được một tên kẻ trộm giải đến lý-trưởng, rồi lý-trưởng bắt gọt đầu và bôi hắc-in vào mặt tên kẻ trộm, bắm tóc nhỏ ra bắt uống, không những thì kim thịt, vậy tên kẻ trộm phải uống mất một bát tóc vào, rồi tha, không tỉnh báo gì cả. Nay lý-dịch làng tên kẻ trộm đã đem việc này trình quan huyện thì chỉ thấy lấy cung xong cho về, không thấy cho đứa bị uống tóc đi nhà thương.

Lương-Giang lai cảo

BẮC-GIANG

Cuộc diễn-kịch để giúp các miền bị lụt. — Từ khi các tỉnh k ởi xướng lập cuộc nghĩa-quyên để giúp những đồng-bào các miền bị lụt, thì ở tỉnh ta cũng có một hội-đồng tổ-chức cuộc lạc-quyên. Mấy nhà thân-hào trong thành-phố đã vui lòng nhận lấy cái phần-việc đi diễn chưa muộn, Suốt loạt như mây bóng sắp tròn. Đề Liễu hai trùng trăm vẻ đượm, Thành Đào bốn mặt một màu non. Trông cây mừng có ngày trông quả, Giống tốt trăm giai đó vẫn còn.

VIỆC KINH-ĐÔ

Một sự làm phúc rất cần kíp. Nên giúp ngay dân bị bão lụt ở Bắc-kỳ. — Mỗi ngày mỗi thấy trên các tờ báo nào cũng đăng tin bão lụt ở Bắc-kỳ vỡ đê, thiệt ai về tỉnh Hải-dương, Bắc-ninh, Hưng-yên, nhà cửa trôi nát, nhân vật điêu tàn, kẻ chết người sống sót lại đều cùng một cảnh khốn nạn.

Mình tuy sinh-trưởng đất Đế-đô, đặng phong điền vô tri toàn, dân khương vật phụ, trời ưu thái-b ình vô-sự, tưởng nên thấy việc tai nạn của người đồng chịu thiệt hại, phải nên giúp nhau mới là nghĩa-vụ làm người, huống Trung-kỳ là dân cơ đại sở, p ần nhiều bệ thị cận quân số hương ở Bắc-kỳ đã mấy đời mà đi nhập vào đây, vậy thì tình đối với nước, tình đối với làng, mai điền năng cả không thể nào làm lơ đi đặng.

Dọ Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
ĐỰC VÀNG
Máy mỏ-nơ,
15 chân-kính
Mặt số kim
có chữ độ quang
Đảm-bảo 20 NĂM
Giá . . . . . 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
2003

• THUỐC MYSOL •
Là thuốc chuyên trị bệnh lậu mới mầu nhiệm hay đã kinh-niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì thứ cái cách sắt khéo hay vụng, mới có thể trong lắm hay trong vừa. Vậy người đau cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bệnh lậu mới mắc phải, thì thuốc Mysol trị bệnh chóng lắm.

Bệnh lậu kinh-niên, các thuốc trong khác chữa không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng bớt trông thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thận, đau dạ dày. Chỉ có thuốc Mysol là có tính ấy.

Sau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc toàn tốt, trừ bệnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thụt PARAY

Dùng rất tiện, Bán-hiệu không có thể đếm hàng nghìn bức thư cảm ơn, và khen ngợi của bản-hiệu đã tiếp được, song trong quyển sách con ghi vào với lọ thuốc bản-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì

Thuốc MYSOL giá có 1 p. 25 và thuốc thụt PARAT giá có 1 p. 10

Xin mua ngay ở hiệu duy nhất
CHASSAGNE 59, rue Paul-Bert Hanoi
Đề chậm một ngày thì bệnh lại khó chữa thêm.

NHÀ BÁ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU Báo-chí MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ông Montes nhượng hiệu báo-chí của ông cho ông Bernart, báo-chí tinh-viên hoàng nhất sẽ cao-đẳng học-đường Paris đã một năm nay. Ông Bernart tự trông coi lấy việc chi thuốc, về thuốc chữa bao giờ cũng rất cẩn-thận, nhờ vì thế mà hiệu báo-chí ấy rất có tiếng.

Thuốc gửi đi xa cũng rất chắng. Ai muốn hỏi giá, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

Phương chi kinh p'ật có câu : « nhất bố thí, nhì cúng đàng, » lại có câu : « cun nhất sinh nhiệm, thắng tạo thất cấp p u đồ », nghĩa là : điều thứ nhất là bố thí, điều thứ nhì là cúng đàng ; lại cứu một mạng sống hơn làm tòa tháp bảy tầng, nay mấy vạn con người đương nhao nhao ngóng cổ mỏi hơi trong cứu bố thí, ai là người có lòng lành hay thương xót, nên mau mau kẻ ít người nhiều mà gửi ra hội cứu-tế để giúp đỡ cho nạn dân trong buổi nghiêng nghèo khổ số, thực là phúc đẳng hà sa, phúc nào cho bằng phúc này, khi đã gửi đặng số tiền ra tức có giấy biên nhận đăng lên báo Trung-Bắc tân-văn, danh hiệu rõ ràng, không lầm lộn chút nào.

Việc này là việc ích chung, dám xin các ông các bà phát đại tâm, ra tay tế độ mà kết lành cái thiện nhân phúc quả về sau cho con cháu, lại làm cái gương tốt cho danh hiệu người Việt-Nam cũng văn giàu có cái lòng thương nòi chuộng giống, lân bần tuất nạn vậy, vẻ vang thay ! qui hóa thay !

Đạm Phương nữ sử

Việc Nam-kỳ

BẠCH GIÁ

Viên này nữa là hai ! Mới độ nào ở ngoài ta, có hai viên chủ sự điện báo vì quá chơi bời cả gan xoáy tiền công mỗi viên mấy nghìn đến nỗi bị tù tội, nghĩ thực đáng sợ cho chán ngán thay ! Nay lại tiếp được tin một viên nữa cũng làm giấy thép ở Rạch-giá là Phan-v-Trát cũng xoáy mà xoáy những hai vạn bạc, đương đêm thuê ô-tô trốn đi. Mà lạ thay cũng là đông bệnh cả là đều vì sự chơi bời cờ bạc mà nên nỗi. Ôi, con mà cờ-bạc làm cho người ta hại danh tàng thân đến thế là cùng mà vẫn nhiều kẻ ưa mới lạ chứ !

Sở giây thép Rạch-giá vì có nhiều chi nhánh phải nộp bạc tại đấy nên lắc nào cũng có bạc muôn. Mà thấy này chỉ vì quá ham đánh me, nay thua, mai thua, cứ tạm dẫn đi gỡ, gỡ ra chẳng được lại cứ gỡ vào, đến lúc quá tay rồi, sợ tội nên phải dối đào vì thượng sách. Kẻ viết ra đây có thương gương, hễ quá ra vào hai cửa vừa hại mình, lại làm cái cớ cho người ta chê cười thế nọ với thế kia đấy.

Bán một cái nhà gạch ở Nam-định, phố hàng Tiện, số 102, rộng 209 thước vuông. Hỏi phố Hàm-long, số 25, Hanoi.
4092

CHỨNG CUỐI THÁNG MƯỜI TÂY

Quan cai-trị hạng nhất J. De Galembert sẽ xuất bản một pho sách về Chính-trị Đông-pháp

Les Administrations et Services publics indochinois

ước 900 trang khổ rộng. Giá 10 $ 00. Ia có ít thôi. Ai muốn mua nên đặt trước ngay tại nhà M. Vũ-văn-Nục (Boulevard Rialan, 82 bis, Hanoi) là ấy quyền của soạn-giả
4093

Sổ quyên giúp dân bị lụt

Ông trưởng-phố phố Sàng Tô-lịch có nhờ bản-quán đăng cái sổ lạc quyên sau này :

Sổ quyên số 451

MM. Tạ-Xương 5 p. ; Đinh thị Chính 5 p. ; bà Tsh-kỳ 3 p. ; Tô v- thành 1 p. ; Dương-thị-Sửu 1 p. ; Vũ-đình Kỳ 1 p. ; Ng t'n-Sang 1 p. ; Ngũ-lương Hảo 1 p. ; Ho ng-đức-Long 1 p. ; Đỗ-thị Bắc 3 p. ; Lê-thị Sen 1 p. ; Ng thị-Năm 1 p. ; Ng thị Hoan 2 p. ; Ng thị-Tuịnh 3 p. ; Ng-thị Cúc 3 p. ; Vinh Lợi 1 p. ; Lưu-văn-Quý 1 p. ; Trần-thị Phương 1 p 50 ; Trương-q-Long 2 p. ; Ng-thị-Sa 1 p. ; Ng-v-Tuy 1 p. ; Ng-công-Kích 1 p. ; Vũ-đình-Hiền 2 p. ; Ng-đức-Hai 3 p. ; Đỗ thị-Bắc 2 p. ; Trần duy-thiệp 0 p. 20 ; Trần-thanh-Ký 1 p. hiệu Tường hành 2 p. ; Quảng-thị-Hai 1 p. ; Trần-thị-Cả 0 p. 40 ; Lê-thị-Tỉnh 1 p. ; Vũ-đình-Thụ 1 p. ; Thái-mạnh-Tiến 0 p. 50 ; Bùi-thị-Tấn 1 p. ; Phạm thị-Toàn 1 p. ; Ng-v-Lân 1 p. ; Phan-nh Hoàng 1 p. ; Ng-thị-Trinh 1 p. ; Giang-thị Pnú 0 p. 40 ; Ng-xuân Bình 0 p 50 ; Ng-thế-Lộc 0 p 50 ; Ng v-Lộc 0 p. 50 ; Hoàng-thị Bền 1 p. ; Phạm v- Kiêm 1 p. ; Ng-thị-Minh 1 p. ; Ng-thị Hai 0 p. 30 ; Ng-v-Chất 0 p. 50 ; Trần-thị-Bích 0 p. 50 ; Ng-thị-Thái 0 p. 50 ; Phúc Đăng 1 p. ; Ng-v-Phúc 0 p. 20 ; Ng-quang-Đảo 0 p. 50 ; hiệu Hỷ-lợi 1 p. ; Ng-văn-Năng 0 p. 30 ; Trần khiêm-Hiền 0 p. 50 ; Trần-v Ngôn 1 p. ; Chu-thị-Lý 1 p. ; Đỗ-Gia 0 p. 50 ; Louise 1 p. ; hiệu Tuyên-Mỹ 0 p. 50 ; Bùi-phúc-Lộc 0 p. 20 ; Lê-thị-Nhung 1 p. ; Ng-thị-Nguyên 0 p. 20 ; Ng-tấn Khuê 0 p. 50 ; Phạm-thị-Trường 0 p. 50 ; Ng-đình-Cối 0 p. 20 ; Ng-v Phương 1 p. ; Nhất-đông-Thọ 0 p. 50 ; Ng-v-Tín 1 p. ; Lê-đình-Nghị 1 p. ; Hồ-sỹ-Lê 0 p. 50 ; Ng-hắc-Hùng 0 p. 20 ; Ng-văn-Hương 1 p. ; Vũ bội-Hoàn 1 p. ; Ng thị-Ba 0 p 20 ; Đặng-đình-Xuân 0 p. 50 ; hiệu Đức-long 1 p. ; Đỗ thị Cả 0 p. 20 ; Phúc Hanh 1 p. ; Trương-đình-Vân 1 p. ; Ng-thị-Cả 0 p. 20 ; bà Nguyễn-thái 0 p. 50 ; bà Ba Phú 0 p. 50.

Tổng-cộng được là 83 p. 10.

MỘT BÀ ĐỠ SÀNH NGHỀ

Bà Nguyễn-thị-Phin từ khi về tòng sự ở nhà thương Haiphong ta đến nay ai cũng ca tụng bà là một người cẩn mẫn và biết tận tâm với chức-vụ. Bà có mở ở phố Bonnal, số 127, một nhà hộ-sinh riêng. Nội-nhân tôi sinh nở đã ba lần, mà lần nào cũng nhờ bà trông nom cho được an-nhàn cả.

Bởi lần sau cùng này bà có nói chắc là nội-nhân tôi sẽ đẻ sinh đôi mà quả nhiên sinh đặng hai giai.

Bà thật không những đã tỏ ra một người nhà-mụ, siêng-năng mà lại còn là một bà đỡ rất thạo nghề. Đáng khen thay !

Tôi xin thay mặt nội-nhân tôi cảm tạ bà đã có lòng tử tế săn sóc cho nhiều lần và mong rằng bà ở đây lâu.

Chung-Tchi-Kiang
24, Rue Tourane, 24, Haiphong
4001

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trả ra những tiền đó là ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

XEM ĐI XEM LẠI . . . !
XEM MÃI CHƯA CHÁN . . . !
CHÈO CẢI-LƯƠNG
(Có tranh cảnh Trần Phèng chế tạo lối mới)

Tích hát chèo cải-lương này bản-hội soạn làm hai hạn : Một hạn xưa nay vẫn diễn các quí khách đã biết gọi là ban cũ.

Lần nhất là một hạn sắp nói đây gồm là tài trẻ thay đổi hẳn cả cốt đào cốt không có một người nào ở ban cũ. Ban này gọi là ban mới toàn những người chưa diễn ở ban cũ lần nào).

Từ khi có tích hát chèo cải-lương này thì hai ban càng lưu-tập một lúc, từ ấy đến nay ban cũ đi diễn qua 5 lần rồi, mà ban mới chưa diễn lần nào.

Trước khi ban hát mới của bản-hội sắp diễn tích hát chèo cải-lương này ban cũ hãy diễn một lần nữa để hiến các quí khách một cuộc sau sáy hình phẩm cả hai ban.

Bản-hội định đến chủ nhật 21 tháng chín tây này đủ nguyên ban cũ (Đào kép như lần thứ nhất diễn

MỘT TRẬN CƯỜI
Chèo cải lương
Xin lấy vé sớm từ tối thứ bảy.

Tối thứ tư 17 Septembre 1924
KỲ NỮ VÔ TÌNH
Ai quen bấy chữ tâm nghề,
Đề người sơ ngộ hoảng mê vì tình.
Rồi khi thuận đạo gia đình,
Ngẫm mà đẹp đáng đại lưu cho ai.

Tối thứ năm 18 Septembre 1924
CHIẾC BÓNG ĐA TÌNH
Ai hay chiếc bóng đa tình,
Bề ba cái bỉnh tây đình như chơi
Phất duyên trước trách chẳng khỏi giới
Nghìn vàng nên thưởng cho người mối manh.

號正泰金
茶名子獅

Bản hiệu mới có nếu thứ chè ngon đặc-biệt sau này :

Chè Tiên-tộc-chúng — Thiết-la-hán
Chè Ngọc-quan-âm — Trung-nguyên-chúng
Trà chung vương
Bạch-mao-hầu chúng — Bạt-hồng đào chúng
Bạch-mao-ngân chúng — Hồng-mai tiêu chúng
Chè Bạch-kế-quan — Đặc-biệt Hồng-trà
Kỳ chúng thủy tiên — Đặc-biệt Hồng-trà
Tây-thi chúng — Đặc-biệt quan-âm

KIM-THÁI
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.
HANOI : Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 480
2191

PHÚC-ÂM HỌC ĐƯỜNG

Đến đầu tháng Octobre này sẽ mở thêm một lớp dạy tối để cho những người đi thi các nơi : dạy Français và mathématique, có các thầy giáo tây, nam và các bà-đầm dạy thật tốt. Ai muốn xin đưa demande lại nhà hội ở phố hàng Thiếc, số 49, mà xin.
4000

MỚI CÓ
CHUYỆN GIẢI TRÍ
Tập I, giá 0 $ 15
Bán ở khắp các hàng sách

LE DROIT PÉNAL A TRAVERS
L'Ancienne Législation chinoise
(ETUDE COMPARÉE SUR LE CODE GIA-LONG)
PAR
PHAN-VĂN-TRƯỜNG
Docteur en Droit
Avocat à la Cour de Paris

Prix . . . . . 1 $ 00
Port recommandé . . . . . 0 . 10

LỤC-TỈNH-TÂN-VĂN · NHỰT-BÁO
(Xuất-bản mỗi ngày 8.500 tờ)
6 trương

GIÁ BÁN BÁO :

Một năm . . . . . 12 $ 00
Sáu tháng . . . . . 6 . 50
Ba tháng . . . . . 3 . 50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine).

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế lý-tài, báo thu lợ xảy ra trong Đông Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gửi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thảo nhận.

Rượu bổ-đào
• TONIQUE TONKINOIS •
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chắc không ai mấy lần thuốc về những bình la, làm trẻ-cười cho trẻ-con và người có tri khôn không ai có thể tin được!

Xin xem tới về so-sánh cho khỏi nhầm to !!!

Ngày mồng 7 tháng mười, năm-hiệu Khải-định thứ ba, tôi Nguyễn-văn-phượng khi chầu phải chăng ?

Chiếu may đặt được phòng vào Nội-các quí-đường, có mấy năm một thứ rượu bổ để thưởng ngự dùng qua thì hay, dùng vào gia thường, trước tuy phải thì giữ cho qui được phòng chẳng để tỉ thanh-giá.

Đêm Sinh.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bán-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2 $ 25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trẻ-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÉS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

95 14

THÚY-HỦ

NGUYỄN-BỈNH-MỤC dịch thuật

Lỗ-đạt nói :

— Cái tấm lòng chân-thành của nhà-ngươi thật cũng ít có !

Ba người ung-dung cùng nhau uống rượu. Khi trời vừa tối, bỗng nghe dưới lầu có tiếng huyên-náo. *Lỗ-đạt* mở cửa sổ ra xem, trông thấy hai ba mươi người đều cầm côn gỗ mà reo hò rằng :

— Bắt cổ nó xuống !

Trong đám đông người ấy lại thấy có một người cưỡi ngựa quất tơi lên rằng :

— Chớ để cho nó lẫn thoát được !

Lỗ đạt thấy vậy, tức khắc tay cầm cái ghế, đứng ở trên lầu toan ném xuống thì ông già họ *Kim* vội-vàng gạt tay mà bảo rằng :

— Chớ ! chớ nên !

Ông già họ *Kim* đi thẳng xuống dưới lầu, đến bên cạnh người cưỡi ngựa, nói nhỏ mấy câu thì thấy người ấy cười, rồi ngẩng lại bảo bọn hai ba mươi người kia tan đi tất cả. Người cưỡi ngựa ấy tức-khắc đi vào trong nhà, ông già họ *Kim* gọi *Lỗ-đạt* xuống.

Khi *Lỗ đạt* xuống thì người ấy sụp lạy mà thưa rằng :

— Nghe tiếng không bằng gặp mặt, gặp mặt lại hơn nghe tiếng. Dám xin nghĩa sĩ nhận lạy cho.

Lỗ-đạt liền hỏi :

— Ông là ai ? Xưa nay tôi chưa được quen biết bao giờ, cớ sao lại sụp lạy tôi ?

Ông già họ *Kim* nói :

— Đây tức là ông *Triệu* viên-ngoại lấy con gái tôi đó ! Lúc trước vẫn tưởng là tôi đưa người nào lên lầu uống rượu, cho nên đem người nhà đến để định đuổi đánh, sau nghe lời tôi nói, đã giải-tán bọn kia rồi.

Triệu viên-ngoại mời *Lỗ đạt* lên lầu, ông già họ *Kim* lại sửa-soạn bầy-bàn để uống một cuộc rượu nữa. *Triệu* viên-ngoại xin *Lỗ-đạt* ngồi lên trên.

Lỗ đạt nói :

— Khi nào tôi dám như thế !

Triệu viên-ngoại nói :

— Xin ngài cứ cho như thế, để tỏ tấm lòng chúng tôi kính-mến. Vì chúng tôi nghe tiếng ngài là tay anh-hùng, ngày nay lòng trời xui-khiến, bỗng được ngài qua nơi tới đây, chúng tôi thật lấy làm hân-hạnh lắm !

Lỗ-đạt nói :

— Tôi vốn là một người tinh-khí ti-ô-mãng, lại phạm tử-tội. Nếu tôn-ông không quản nghèo-hèn mà kết làm bạn tri-giao thì sau này khi nào có dàng đến tôi, tôi xin hết sức.

Triệu viên-ngoại mừng lắm, lại hỏi đến việc đánh chết *Trịnh-đỗ*. Chuyện trò hồi lâu, giảng-đàm vũ-nghệ. Uống rượu mãi cho đến nửa đêm, rồi mới đi nghỉ.

Sang hôm sau, *Triệu* viên-ngoại nói với *Lỗ-đạt* rằng :

— Ở đây sợ không được yên ! Vậy mời ngài về trong thôn-trang tôi nghỉ ngơi ít ngày.

Lỗ-đạt hỏi rằng :

— Qui-thôn ở cách nào ?

Triệu viên-ngoại nói :

— Cách đây độ 10 dặm đường, tên gọi *Thất-bảo-thôn*.

Lỗ-đạt nói :

— Nếu vậy hay !

Triệu viên-ngoại sai người về thôn-trang đặt thêm con ngựa nữa đến. Gần buổi trưa hôm ấy, ngựa đã tới nơi. *Triệu* viên-ngoại mời *Lỗ-đạt* lên ngựa, và bảo người nhà mang cáo để hành-lý. *Lỗ-đạt* cảo-tạ hai cha con ông già họ *Kim*, rồi cùng *Triệu* viên-ngoại mỗi người cưỡi một con ngựa vừa đi vừa nói chuyện. Hồi lâu, đến *Thất-bảo-thôn*, hai người cùng xuống ngựa. *Triệu* viên-ngoại dắt tay *Lỗ-đạt* mời vào ngồi trong thảo-đường, bảo người nhà giết dê đặt tiệc để khoản-đãi. Buổi tối hôm ấy, đã dọn riêng một cái phòng khách để *Lỗ-đạt* yên-nghỉ. Ngày hôm sau, lại đặt tiệc để khoản-đãi. *Lỗ-đạt* nói với *Triệu* viên-ngoại rằng :

Tôn-ông quá yêu như thế này, tôi biết lấy chi mà báo-đáp lại cho được.

Triệu viên-ngoại nói :

— Người trong bốn bể, đều là anh em, hà tất còn phải nói đến sự báo đáp !

Lỗ-đạt ở đấy được năm bảy hôm. Một hôm hai người đang ngồi nói chuyện với nhau ở trong thư-phòng, bỗng thấy ông già họ *Kim* hoảng-hốt chạy vào, vái chào *Triệu* viên-ngoại và *Lỗ đạt*.

Ông già họ *Kim* trông thấy trong phòng vắng vẻ không ai, mới nói với *Lỗ-đạt* rằng :

Ân-nhân ơi ! Không phải tôi có nhát gan gì đâu, chỉ vì hôm trước tôi mời ân-nhân lên lầu uống rượu, ông viên-ngoại đây lại quá nghe lời truyền báo, đem người đến vây hãm, làm náo-động cả phố-phường. Về sau tuy thấy giải-tán, cho nên ai cũng có lòng nghi-ngờ. Hôm qua bỗng thấy mấy tên thám-tử đến đó-la rất lắm, tôi chỉ lo chúng lại đến đây mà tìm bắt ân-nhân. Xảy có sự gì, biết làm thế nào !

Lỗ-đạt nói :

— Nếu vậy thì tôi đi là xong !

Triệu viên-ngoại nói :

— Tôi muốn giữ ngài ở đây, nhưng đến khi xảy có sự gì, tất ngài oán-hận, mà k ông giữ ngài ở đây thì đối với nhau còn mặt mũi nào ! Vậy tôi xin nghĩ một cách, khiến ngài có thể nương thân lánh nạn, giữ được vẹn-toàn, chỉ sợ ngài không bằng lòng mà thôi.

Lỗ-đạt nói :

— Tôi đang là một người lị tử tội, nếu được chỗ nào có thể nương thân lánh nạn thì dẫu sao mà chẳng bằng lòng.

Triệu viên-ngoại nói :

— Nếu vậy thì hay lắm ! Cách đây độ hơn 30 dặm, có một ngọn núi tên gọi *Ngũ-đài-sơn*. Trên núi có một cái chùa, nguyên là *Văn-thù bồ-tát đạo-trường*. Trong chùa có năm bảy trăm tăng-nhân. Sư cụ ở đấy là *Trí-chân trưởng-lão*, tức là bạn thân với tôi. Tỳ-phụ tôi thuở xưa bỏ tiền ra tu-bổ chùa ấy. Tôi để hiền lời sẽ cho một vị tăng-nhân đến tu, nhưng chưa có ai, nay ngài bằng lòng thì bao nhiêu những sự phi-dụng, tôi xin chu-biện cả. Nhưng chẳng biết ngài có chịu

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cứu bệnh phụng y

Tôi tôi là Nguyễn-văn-Điển ở xã Quỳnh-chân, huyện Duy-tiên, tỉnh Hà-nam, tôi bị chứng ho xuyễn đã 20 năm, thân-thể suy-nhược, uống đã nhiều thuốc, đến đâu có thầy hay cũng tìm, mà bệnh không được khỏi. Tưởng là phế tật. May tôi xem quảng-cáo thấy hiệu « Lam-Tinh-Y-Quán » đồn rằng có thầy thuốc hay, chữa đủ các bệnh cho nên tôi mua thử 1 hộp 1$00 uống thấy bớt, sau uống đến 3 hòm mới 5$00 thì khỏi ngay. Thân thể tôi mới được khang cường như cũ. Ân ấy không gì báo đền được.

Vậy có mấy hàng chữ để tỏ chút lòng cảm ơn.

Ai muốn chữa bệnh lậu cùng các bệnh tiểu-tiện

Nên dùng thuốc:

MYSOL

Làm bằng essence de Santal

Thuốc rất mạnh, mà lại rẻ hơn các thứ.

Chế tại phòng thuốc PARAT Paris

Gởi bán tại Hà-nội hiệu bào-chế CHASSAGNE 59, phố Paul Bert.

BỊNH LIỆT KHÍ

Cách trị lành mạnh bằng thuốc huốn

GINAT et **SYNOUSINE**

Nhà thuốc nào cũng có

HÃNG CHÍNH ở Paris, rue de Grenelle, 46

PILULES

APHRODISIAQUES

du Docteur SIMTHS

Rất nhanh rất công-hiệu

Chữa các bệnh sinh-dục khỏi hẳn mà không có chi là nguy-hiểm cả.

Chỗ tại phòng thuốc PARAT Paris

Có gởi bán tại:

Hiệu Bào-chế

CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

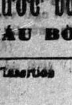
NHÀ BA-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy-yếu, thân-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra rác phổi làm cho hay ho vặt uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ!

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết MÁU BỔ

Thuốc Le MUSCOL

Làm cho có sức khỏe

Trị được bệnh huyết suy

làm cho trong máu thêm chất đỏ

Gởi bán tại:

Hiệu bào-chế CHASSAGNE

59, Phố Paul-Bert, Hanoi

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RÙNG

TÊN CHÍNH THUỐC

QUINOFORME

Bào-chế tại nhà thuốc LACROIX, 29-31, Rue Pharamond, Dijon — PARIS

Gởi mẫu tại Tòa có các vị bào-chế.

Thuốc thụt PARAT

Chữa các bệnh sinh-dục rất nhanh, và hợp phép.

RẤT CÔNG-HIỆU

Giá bán 1$10

Chỗ tại phòng thuốc PARAT, Paris

Có gởi bán tại Hà-nội

HIỆU BÀO-CHẾ

CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert.

Agents d'Annonces en Europe:

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

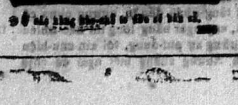
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Bệnh lậu (Blennoragie) thì ai cũng biết, hễ điều-trị không khéo thì nó hóa ra một thứ bệnh nặng là bệnh kén (prostate), nghĩa là nó cứng một cái hạch ở dưới bàng quang. Người bị lậu để thành kén thì thường muốn đi đại tiểu tiện mà không đi được, hay mắc đái, đau lưng, đi cũng đau ngồi cũng khổ mà nhất là khi ngồi xe thì lại khổ hơn nữa. Khi đi đại tiện mà cố rặn thì ra một thứ phân lỏng hơi vàng vàng xanh mà cũng có khi lẫn đính một tý máu. Sự đó là thường hễ muốn đi tiểu-tiện cứ hòn hòn ra thế.

Cái chứng bệnh ấy có thể chuyển sang bệnh nặng đến nỗi ốm yếu đi và mất sinh con đẻ cái nữa. Xem vậy, bệnh ấy rất là khó chữa. Nhưng ngày nay chữa lại rất là dễ, ấy cũng là nhờ có thứ thuốc *Santal Monal* nó làm cho khỏi mắc phải bệnh lậu kén, hay những chứng bệnh khác nữa trong khi đau lậu. Thuốc *Santal Monal* này làm cho nước tiểu thành ra xanh, và có nhiều thứ nhiều màng và rất hay làm cho nước tiểu đỏ rồi những tý thịn ở bàng quang, nhờ thế bệnh lậu rồi thì khỏi hẳn và không sợ bệnh gì sinh ra được nữa.

Vậy thì khi mới mắc bệnh lậu phải nên dùng ngay thuốc *Santal Monal*.

Gửi mẫu bằng bưu-phí tự tiền về tận nơi.

NHÀ BA-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc:

ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE

Thuốc này có trị cả những bệnh: đau bụng, đi tả, đau ruột, đi thảo dạ.

CÁCH DÙNG: *Cứ trong 24 giờ uống một lần: mỗi lần dùng ba hoặc bốn thìa lớn pha với một lít nước lã; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.*

Giá bán: 0$60 một lọ.

PHÀM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon. Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, đi lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè già lá cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến-động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính-hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tránh sự biến động ấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố cho bản-hiệu lại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI HIỆU

số 10, phố hàng Ngang Hanoi

số 113, phố Khách Haiphong

số 78, phố hàng Trống Namđinh

Kính cáo

NHÀ BA-CHUÔNG

Tức là hiệu Bào-chế MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những đợt giời lòng, thời hết thảy đổi, thường gây nên bệnh cảm.

Mắc bệnh cảm, thường sốt lạnh, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh cảm, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ BỆNH

THUỐC RƯỢU CÁC

ELIXIR TONIQUE ANTIGLANDREUX

Cho bọn trẻ em và người già

Từ trên được nhiều năm nay thuốc ELIXIR có rất đông người dùng trong các bệnh: HƯ PHỔI, đau trong TỲ VỊ, CẢM MẠO, TRÁI TIM, BẠN GÂN, ĐAU BỤNG, HẾT VÕ DA, hoặc CHÓI RỘNG, BỆNH SUẤT, SUNG SƯNG ĐẦU GỐI, GHẺ CHỐC NGOÀI DA và BỆNH có TRÙNG LÃI TRONG RUỘT.

Ấy là những thuốc rất hiệu nghiệm về các bệnh trên đây mà không có thuốc nào bằng được PASLIAGAGE thì thôi cũng

LẠI CÓ MỘT THỨ

THUỐC HOÀN XÒ

Chữa các bệnh rất trong thể Elixir Tonique Anglaise nên quen dùng Gratuit.

Có thể kiếm được **500.000** quan

bằng 5$ quan

Panama có rút số

Mỗi tờ giá 1 quan

MỖI NĂM RÚT SỐ BỐN LẦN

Ngày 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre

Tiền và các lá trong một năm có hơn 5 triệu quan

Người nào tiền nhiều được nhiều cái số, và trong các số đó có cho đến khi trúng số 1 tờ là được cái quyền hoàn lại 10 lần tiền, hai mươi quan. Vậy không bỏ qua mất được. Cái số nào có trúng số, số đó sẽ mất mà không mất tiền. Số tiền là bao nhiêu được cả, không phải trả gì cả. Lần rút số mới rồi sẽ được 500.000 quan.

Gởi danh biện chỗ ở và tiền cho ký đến 10 quan đến

Comptoir Colonial de Crédit à Marseille, 125, Boulevard Périer

---

CAO-BẠCH

Quý-khách có xe ô-tô muốn chữa, nên đến xem xưởng **GARAGE BOBILLOT** *số 7 phố Babillot, Hanoi: Tính giá hạ hơn cả các nơi. Làm việc nhanh-nhẹn và cẩn-thận.*

Quý-khách nên đến xem xe kéo hạng lịch-sự: không xe nào tốt đẹp bằng.

Cho thuê xe ô-tô

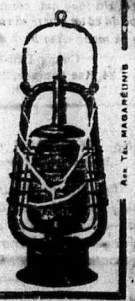
NHỮNG BỐ TƠ LỤA HIỆU C. J. BONNET

LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

RUE PAUL-BERT, HANOI

Đèn thắp có thể chịu được bão, khung ngoài tráng thiếc, thông-phong dầy, bấc vặn ra vặn vào được, phao đựng dầu bằng đồng.

Mỗi chiếc: **32** quan.

Đèn thắp dầu hỏa và đèn thắp đặt đủ các kiểu.

TÉLÉPHONE N° 159 — BOITE POSTALE N° 40 — ADR. TÉL. MAGASRÉUNIS

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酸補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*

Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每晚吉客旺每吉旺沒喝霞欺喊補

Bán tại: Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2086

ƯỚU CỦA ÔNG CỐ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TANG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RẤT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA
